

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

Az ifjuság és a tanítók.

Hányszor és hányszor hangoztatuk már, hogy a társadalmat szervezni kell; hogy a társadalom a mostani erkölcesinek hódolva fenn nem állhat. Hogy mi „magunk“ átalakítani nem tudjuk, az tény; de az is tény, hogy a jövőben elfogjuk érni azt, hogy szövetségeket szervezve megdöntjük a mostani laza erkölcsöket és Krisztus erkölcesit juttatjuk diadalra, és bizunk a magyarok Istenében, hogy segítőkészt oda nyújtja a társadalomnak, hogy romlásában, züllésében megállítja és így eszméink diadalra jutását önmaga hajtja végre. Hogy ez a jelenben lehetetlennek látszik, ne retentsen el bennünket, hanem bizzunk Hazánk Istenében és a jövő nemzedékben. Mert, ha a jövő számára egy olyan nemzedéket tudunk hazánkban nevelni, amely nemzedék az ősi Krisztusi alapon nyugovó erkölcsökben van megerősödve s más hazafiú szép erényekben s lelkikincsekkel fölékesítve foglalja el helyét a nemzet sorsának intézésében, úgy nemzetünk további léte biztosítva van.

Bizalmunk, reményünk tehát csak a legifjabb nemzedékben van. S hogy ami bizalmunknak és reményünknek alapja is legyen, ahhoz csak nemes elhatározás szükséges azok részéről, kikre a nemzet jövő oszlopainak és virágainak gondozása van rábízva. Tehát nem kell más, csak az, hogy a tanítóság határozza el magában, hogy a nemzet intézésében közre működik ahogyan tud, vagyis a keze alatt nevelkedő nemzedéket olyanná teszi, hogy hazájának csak haszna és biztos támasza legyen.

A magyar tanítóság, amint tudjuk nemes föladatot teljesít hazánkban, de nem valósít meg oly föladatot, melynek hatása a nemzet életében feltűnő lenne, vagyis dolgozik, munkálkodik, de nem úgy mint azt hazánk viszonyai, körülményei megkívánják. Munkájuk és törekvésük oda irányul, hogy az ifju nemzedék lelkét megtöltsék tudással és mindennemű ismeretekkel; de nem irányul oda, hogy az ifju nemzedék kicsiny világu lelkét megtöltsék rajongással, a magyar faj, haza és nemzet iránt való rajongó szeretettel, nem iparkodnak azzá tenni, hogy ő rajongásig büszke legyen arra, hogy ő keresztény s magyar. Ezzel szemben a német tanító-

ságnak az az elve, hogy elsősorban legyen a fiu hazafi és ha egyszer szereti hazáját, hazája szeretetéből kifolyólag is tanul s rajongásával, hogy hazáját minél nagyobbá tegye, többet tanul, mint a tudomány szeretete által. En legalább azt hiszem, hogy a német gyermeket úgy nevelik, hogy már bölcsőjétől kezdve arra tanítják: „Fiam! Te német vagy! Német lenni nagy föladat, e név — német — sokat követel tőled, iparkodj tehát követelményeinek, mindenütt mindenkor megfelelni. Es ha vesszük, a legtöbb más országban ily nagymérvűen öntudatos a faji-nevelés.

Hazánkban erre a nevelésre százszorosra, ezerszeresen szükség volna és éppen nálunk hiányos a faji nevelés. Hiányzik a nemzeti öntudatosság, először a tanítóknak és ennek révén az ifjuságban is. Pedig nálunk most úgy áll; hogy nem csak „embereket“, de „hazafiakat“ kell nevelni. Ami iskoláinkban pedig mindent hallunk, jót, rosszat; csak hazafias buzdítást nem. Pedig annak kellene és annak is kell lenni ezentul a legelső kitűzött célnak, hogy elsősorban a hazának, hasznos, dolgozó, munkás és becsületes hazafiakat kell nevelni, kik a nemzet jövő intézői, oszlopai lehetnek egykoron és kikre a nemzet mindig bizalommal nézhet és kikre mindig, méltán számot tarthat.

Iskoláinkban azonban tulnyomó a magyar ellenes elem. A magyar tanítóság nem iparkodik át magyarosítani nagyobb hévvel. Tanítja, hogy magyaroknak kell lennünk, mert Magyarországban vagyunk, de nem iparkodik felkelteni az ifjuban a büszkeséget, hogy ő magyarnak született s magyar. Pedig ezáltal a tanítóság maga egy szebb jövődőt varázsolhatna elő; mert ha egy ifjuban folyton ébresztgetik a hazaszeretetet, folyton csak buzdítást nyer tanítói részéről az nem lehet, hogy ne legyen jó ember, az nem lehet, hogy az ne legyen jó, becsületes hazafi.

De ha végig nézzük a gimnáziumok értesítőit, látjuk, hogy legtöbbnyire idegen fajúak a jelesebb tanulók. Az idegen fajok megtartják számarányukat, (sőt gyakran növekednek) a felsőbb osztályokban is, rovására a magyar faj gyermekeknek. Már pedig a történelmet hazudtolnók meg, ha azt mondanánk, hogy a magyar fajúaknak agya szellemileg korlátoltabb

volna és oly szellemi erő kifejtésére nem volna képes mint más fajúak-é.

Azért bizunk a magyar tanítóságban, hogy munkája fontosságának tudatára ébred és nemzeti szempontból is megfelel feladatának. Mert amilyen a mester, olyan a tanítvány.

A magyar ifjuságot már gyermekéveiben kell arra tanítani, hogy neki mint magyarnak nagyon súlyos kötelességei lesznek a jövőben; hatalmas munkával kell neki dolgoznia és minden körülmények közt, minden időben össze kell tartania. Ha pedig az ország minden vidékéről ily lángoló lelkű ifjuság kerül ki és az alkotja a magyar közvéleményt, az nem lehet, hogy hazánk ismét minden téren virágzóvá, gazdaggá, nagygyá ne legyen.

M.

Március 15.

Évek óta nem ünnepelték annyian és oly lelkesen március tizenötödikét, mint az idén. Az ünnepélyek lefolyásáról tudósításaink a következők:

Szabadkán.

Szombaton az építő-iparosok szövetsége rendezett ünnepi lakomát a Bárány szálloda kistermében. Eljöttek közülük Szabadka előkelő pénzintézeteinek képviselői, több városi főtisztviselői is. Az építő-iparosok ünnepélye megtisztelése volt az iparnak is.

Nagy Ferenc, a szövetség elnöke üdvözölte az egybegyűlteket, majd Abrasics Mihály olvasta föl a szabadság nagy napjának és Kossuth Lajosnak történetét. Beszéltek még Mucsy György, Bölits József dr., Lukácsy István, Mészáros Béla, Morvay Antal, Dugovich Imre.

A gazdakör tagjai is összegyűltek a nagy nap emlékezetének megünneplésére. Ott voltak a polgármester, Szabadka tekintélyes mezőgazdái. Az ünnepi szónok Gyelmis Gerő országgyűlési képviselő volt.

A Kossuth Lajos asztaltársaság is ünnepelt. Az ünnepi szónok Varga György dr. Ünnepeltek még ezen napon a kereskedő ifjak, az iparosság egy része Prohászka Antal vendéglőjében.

Vasárnap délelőtt az összes tanintézetek szenteltek emlékűnnepet a szabadság napjának.

Délután a Szabad liceum a Pest-szálloda nagytermében ünnepelt. Az ünneplők megtöltötték a nagytermet.

Ugyancsak e nap délutánján ünnepeltek a keresztényszociálisták is. Es itt örömmel emlékezhetünk meg a rohamosan emelkedő rokonszenvről, mely szemmel láthatóan gyarapítja a keresztényszociálisták táborát. A lelkes kitartás révén az igazságnak nem sokára magához méltóan nagy hadserege lesz Szabadkán is.

Este a függetlenségi kör disztrakomája volt. Délelőtt a függetlenségi kör házat szentelte fel Mokossay Mátyás esperes plébános.

Ugyancsak vasárnap este ünnepelt a nyomdászok szakszervezete is a Horváth vendéglőben.

Vasárnap este tartotta ünnepi lakomáját a Nemzeti Kaszinó is. Az ünnepi szónoklatot Gyelms Gerő országgyűlési képviselő mondotta.

Ünnepelni fognak még a Katholikus Legényegylet, a magyar asztaltársaság.

Palicson.

Palicson is ünnepeltek. A földműves iskola lelkes igazgatójának Czernik vezetésével az iskola látogatói szenteltek ünnepet. Megkapóan szép ünnepe volt a palicsi elemi iskolának is. Az ünnep sikere Fejér Jenő palicsi igazgató-tanító buzgóságát dicséri.

Zombor.

A március 15-iki ünnepélyt rendező állandó bizottság a 60-dik évforduló alkalmából fényesen rendezte a szabadság ünnepélyt. Fejér Gyula apát plébános, segédlettel ünnepi misét mondott. A Krizsák Adám vezetésével álló katolikus legényegyesületi műkedvelő vegyes kar énekelt hozzá. A függetlenségi párt megkoszoruzta a Schweidel szobrot Petényi József beszéde kíséretében. Mayer Jenő a gimnáziumi tanuló ifjuság. Okolicsányi László a felső kereskedelmi iskola, Heisinger Aranka pedig a női kereskedelmi tanfolyam koszoruját tették le a hazafias beszék kíséretében. Fél négy órakor torony zene, négy órakor diszgyűlés volt a városházán. Vértesi Károly bizottsági elnök megnyitó beszédet mondott. Hermann Antal dr. alkalmi költeményét szavalta el. Novák Elemér dr. ünnepi beszédet mondott. A polgári kasszinó egyleti dalárda a szótartot, az iparos dalára a himnuszt elénekelte. Hrabovszky József zenekísérettel kuruc dalokat énekelt. Nagy embertömeg gyűlt össze a városháza dísztermében. Este a polgári kaszinóban nagyon látogatott ünnepi vacsora volt. A márciusi serleggel Vértesi Károly alkalmi ünnepi beszédet mondott a népszabadságról. Az öreg honvédeket Kiss Dezső dr. köszöntötte fel. Enekkel, sok szép szóval dicsőítették a szabadság napját.

A katolikus népszövetség érdekében Szabadkán tegnap ismét népes értekezlet volt. Százan meg százan, férfiak és nők töltötték meg a III. körű iskola termeit, folyosóit. A gyűlést Mokossay Mátyás, esperes nyitotta meg, mire Csatalinác Mátyás, káplán ismertette a szövetség céljait és eszközeit. Mindvégig figyelemmel és lelkesedéssel hallgatták fejtegetéseit.

A gyűlés után a III. körben kijelöltek már néhány csoportvezetőt is.

Figyelmeztetünk ezen alkalommal, hogy a szövetség tagjai közé beiratkozhatnak a Bácskai Napló szerkesztőségében is.

A balpárt Zomborban. A Budapesten minap megalakult függetlenségi és 48-as balpárt Zomborban is szervezkedni készül. A zombori balpártnak Pataj Sándor dr. az egyetlen hiva, aki a mozgalomnak élére állt. A megalakulás — valószínűleg — folyó hó 29-én lesz, amikor Pataj Sándor népgyűlést szándékozik egybe hívni. dr. Lengyel Zoltán és dr. Nagy György országgyűlési képviselők ígéretet tettek, hogy 29-ére Zomborba jönnek és a népgyűlésen beszédet mondanak. A népgyűlés résztvevői előre láthatólag az itteni szociálisták lesznek, s így nagyon érdekes látvány lesz, amint az internacionális szociálisták éljenezni fogják a sovínizmusáról híres két képviselő beszédét.

A szakszervezetek alkonya.

A Magyarországon létező országos jellegű munkás szakszervezeteknek csaknem minden városban, sőt még a kisebb falvakban is vannak helyi fiókjai. Ez a központi egyelet aztán mintegy varázsütésre képes volt az egész testület gárdáját mozgosítani. Valóságos kényura a fiókoknak s tagjaikat különféle módon sarcolják.

A központi egyelettel szemben, melynek vezetői mind a munkásoknak keserves munkájuk béréből lehuzott pénzen élnek, a szegény tehetetlen munkásokat semmi sem védi. Az alapszabályok értelmében ugyanis a fiókegyesületek mindenben kötelesek magukat alávetni a központi egyeletnek. A központ pedig mindazokat a dolgokat, melyeket nem mert alapszabályilag biztosítani magának, különböző határozatok útján oktrojálja rá a fiókegyesületekre.

A fiókegyelet tagjai, mivel az alapszabály értelmében kötelesek teljesíteni a központi határozatokat, hogy megvédelmezzék magukat az esetleges bojkottól, vakon engedelmeskednek. Ez az engedelmesség pedig csupa tudatlansági bizonyítvány, mert csak egy feljelentést kellene tenniök, már meg lennének mentve a központi veszedelemtől.

Különösen a tagsági díjakra vonatkozólag hoznak ezek a központi egyelet határozatokat. házirend, ügyrend, ügykezelés címe alatt s ezek útján a tagoktól horriblis összegeket sarcolnak ki. — A munkások jó része elégedetlen is emiatt és biztos tudomásunk van róla, hogyha nem tartanának a következményektől, tömegesen hagynák el ezeket az egyleteket.

A visszaélésekről tudomást szerzett most a belügyminiszter is és e tárgyban körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz. A miniszter e körrendeletben kijelenti, hogy tudomására jutott, miszerint a központi egyelet határozataikkal sok esetben ellentétben állanak a különféle miniszteri döntvényekkel. Nevezetesen a tagok jogait és kötelezettségeit különösen a pénzbeli járulékok tekintetében a miniszterileg jóváhagyott alapszabályok kereteit jóval túllépi. Sokszor ugyanis sztrájkpénztár, lapjárulékok stb. címén is szednek pénzt a tagoktól, holott erre joguk nem volna.

A miniszter ezekből kifolyólag elrendeli, hogy minden fiókegyesület, szakszervezet megalakulásakor az alapszabályokat szigorúan vizsgálják át a törvényhatóságok. Es ez esetben, ha az alapszabályokban szerepel az is, hogy az anyaeylet határozmányai is megtartandók, akkor ugy ezeket a határozatokat is kívánják be és szintén vizsgálják felül.

A felülvizsgálat alkalmával, ha azok a határozatok a miniszteri döntvényekkel, rendeletekkel ellentétben állanak, ugy a megalakulást a törvényhatóság ne vegye tudomásul.

A miniszteri rendeletről nem tűnik ki az, hogy vonatkozik-e ez már megalakult egyletekre, de a hatóságok oly irányban fogják alkalmazni, hogy miniszteri határozatot provokáljanak ezekre is.

Miert mer minden jöttment packázni velünk, többségben levő, magyar katolikusokkal? Mert nincs erős sajtónk. Ha nincs, hát legyen! Lesz, csak lépjenek be mindnyájan a
KATH. SAJTÓEGYESÜLETBE

Uj templom.

Március 12-én volt Tiszakálmánfalván a kegyelmes főpásztorunk bőkezűségéből épülő róm. kath. templom alapkövetétele. Milla Imre lelkész rövid bevezetés után felolvasta az alapköbe teendő okmányt és néhány forgalomban levő pénzdárral együtt egy olajjal telt üveghengerbe zárva átadta az építómesternek, ki azt nyomban befalazta.

Utána a lelkész a kőműveslegényeket és munkásokat megvendégelte, a habarcs és téglahordó gyermekek közt pedig ajándékokat osztott ki. A templomépitő bizottság erre szakadó esőben sietett az egyetlen katolikus gazdáju vendéglőbe, hogy ott magyar szokás szerint, a magukkal vitt vendégek előtt áldomást üljenek, aminek folyamán felkőszöntöket mondtak a pápára, királyra, a templomépitő érsekre.

Hálás hódolatot tolmácsoló sürgönyt menesztettek nemeslelkű mecénásukhoz, Városov Gyula érsek urhoz és Kirschbaum Lajos ker. esperes urhoz. Mindkét részről megleghangu távirati válasz érkezett. A kegyelmes ur ezt sürgönyözte vissza:

Szeretettel üdvözlöm kedves tiszakálmánfalvai hiveimet a templom alapkövetétele ünnepén és buzgón kérem az Istent, hogy a mű, melyet ma megkezdetek, Isten dicsőségére és a lelkek üdvére mielőbb elkészüljön. Városov Gyula érsek.

Az itteni hitek már régóta vágyódtak a ma lefolyt aktus után. Most beteljesedett és ezt is, mint minden intézményüket itten a kalocsai érsek urnak köszönik. Aldja meg érte az Isten!

VITA
SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGVIZ.

Orvosilag ajánlva: Hugysavas oiathesis, köszvény-, cukorbetegség-, gyomor-, vese- és húgyhólyag bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan!

:: Bővebb felvilágosítással szolgál a ::

Központi iroda: Budapest, V., Váci-körút 54.

Főraktár: BEREGI LAJOS urnál Szabadkán.

Kapható gyógytárak, drogueriák és fűszerüzletekben.

50-3

HIREK.

Tájékoztató.

Március 22. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlésének közgyűlése délután 4 órakor a Horgosi-féle vendéglőben.

Országos vásárok: Ujvidék március 20., 21. és 22-ikén. — Zombor március 22. és 23. — Baja április 26. és 27. — Ada március 15., 16. — Zenta március 22., 23.

— **A szabadkai kamaránál** bejegyzett ügyvédjelöltek joggyakorlata. Dr. Sándor Manó dr. Czeisel Lajos zombori ügyvéd irodájába, Kux Sándor dr. Róth Leo palánkai ügyvéd irodájába, Sik Béla dr. Hajdu Dezső zentai ügyvéd irodájában, dr. Mayer Péter dr. Hirmann Ferenc zombori ügyvéd irodájába, Koch Arpad dr. Galambos Pál óbecsei ügyvéd irodájában, dr. Bistyák Ferenc a szabadkai kir. járásbírózaghöz, dr. Franz Zoltán dr. Mikosevics Kanut zombori ügyvéd irodájába joggyakorlatra lépett.

— **Iparhatósági megbizottak választása.** Az elsőfoku iparhatóság hirdetményekben közli a szabadkai iparosokkal és kereskedőkkel, hogy a husz iparhatósági megbizottak megválasztására határidőül március hó 22-ének délelőtti tíz óráját tűzi ki az ipartestület helyiségében.

— **Rajzkiállítás.** Az építőiparossegédek továbbképző rajztanfolyama hallgatóinak rajzaiból rendezett kiállítás f. hó 19-én nyílik meg a községi polgári fiúiskola rajztermében. (régi gimnázium) melynek megtekintésére ez uton hívjuk fel az érdeklődők figyelmét. Megtekinthetők d. e. 11—12-ig d. u. 4—7-ig.

— **Városi tisztviselők eskütétele.** Magyar Imre adótiszt, Winkler Imre közigazgatási gyakornok, Pertics József mértekhitelesítő a tanács előtt letették a szolgálati esküt.

— **Eljegyzés.** Hrdina Hedvig szabadkai állami felsőbb leányiskolai tanítónőt eljegyezte dr. Illetsko József egyetemi tanár.

— **Magyarkanizsa előléptetése.** Magyarkanizsa megkapta a rendezett tanácsu városi címet. Így Magyarkanizsa várossá emelkedett, de méltán is állhat meg a városok között, mert építkezésével és forgalmával számtalan más várossal kiállja a versenyt. A község képviselőtestülete sokat áldozott a rend fenntartására is. Van minta kertészete, mely országos hírre tett szert. Utcái rendezettek. Gyönyörűen befásított népkerttel rendelkezik, melynek közepén

van emelve egy igen szép kioszk. Mind-ezekre sokat áldozott Magyaránizsa községe képviselő testülete, s ezután még inkább áldozni fog. Kiképzésükön Martonos községe is Magyaránizsához fog tartozni közgazgatásilag és igazságügyileg.

— **Eljegyzés.** Hauser József kereskedő eljegyezte Hauser Etelka kisasszonyt.

— **Ovodaépítés.** Kula község előjárósága a felépítendő II. községi ovoda felépítésére március 25-én délelőtt 10 órakor Kulán a községvezetésnél versenytárgyalást tart. Kiképzési ár 21,594 korona 90 fillér, bánatpénz 10 százalék. A tervek, árlejtési feltételek és a költségvetés a községi jegyző irodában megtekinthetők.

— **A zentai vashid próbája** most már minél előbb megtörténik s talán a jövő vasárnap tartandó tavaszi országos vásárra a vashidon jöhetnek át a gyalogosok. A község alig várja azt a pillanatot, amidőn szárazlábbal járhat Bánáthba és vissza. A kereskedelemügyi miniszterium leirata érkezett a városi tanácshoz, melylyel a vashid teher próbájának megtartására 1908. március hó 17-ik napjának délelőtt 8 óráját tűzte ki, mikorra Beke József miniszteri műszaki megbízott felügyelete mellett a teherpróba meg-ejtve lesz.

— **Halál az idegenben.** Megirtuk, hogy Győrfi Kálmán, békésmegyei földbir-tokost Halasnál a gyorsvonaton szélhűdés érte s hogy beteg a Mária Valéria köz-kórházba szállították. Ma Győrfi Kálmán meghalt. Haláláról családját táviratilag érte-sítették.

KRÉCSI A. NÁNDOR

könyvkereskedése.

Telefonszám 283.

Ífjúsági iratok, diszmunkák, saját kiadású imakönyveit, amely tetszés szerinti kötésekben készülnek.

Továbbá nagy választék **rajz- és író-szerekben.**

Egyben felhívom a n. é. község szíves figyelmét **diszkönyvkötészetemre**, ahol a leg-modernebb és legesinosabb munkák készülnek legcsaládabb árak mellett.

Vasárnapi bicskázások.

Még a szabadság emlékünnepe is meg-szentségtelenítette néhány bicskázó frater. Jó volna, ha ezeket az alakokat emberségre taníthatnák meg.

Szatmári István, huszonkétéves, ötödik körű lakost tegnap este a balmellén meg-bicskázta Buzder István. Erdekesen és jel-lemzően nyilatkozott a megbicskázott a men-tők előtt, akik azt kérdezték tőle, hogy mért nem jelenti föl a bicskázót.

— Egyszer már megszur, mondotta. Három hétig feküdtem a kórházban. Föl-jelenttem s a vége az lett, hogy össze-vissza kellett futkosnom s a gaz fickót még sem büntették meg.

Bizony így nem fékezhetők meg a megvadult bicskások.

Melicskó Kálmán VIII. körű lakost meg az V. körű legények csalták ki a Bajai-ut végére és ott orvul megtámadták, bevették a fejét. Sebeit a mentők kötözték be s azu-tán a kórházba szállították.

Annus Vince kőműves segédnek a Tompa-utcai Weisz-féle korcsmában verték be a fejét gyufatartóval a Kollár testvérek.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, diszmun-kák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban besze-rezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papír- és írószerekkereskedésében ... Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

INNEN-ONNAN.

— Olvasta, koma, hogy a kormány prulá-lis választójogot csinál?

— Hát aztán milyen is lesz az a plu-rális választói jog?

— Milyen? Hát olyan, hogy asszongya, az okos embernek két szavazata lesz.

— Ez lesz ám a jó törvény. Mert leg-alább az okos ember, az egyik jelöltnek eladja az egyik voksát, a másiknak meg el-adja a másikat.

Papucshós: Doktor ur, segítsen rajtam.
Orvos: De kérem, én nőorvos vagyok.
Papucshós: Hiszen épen a nőm az én bajom.

Az ősz haj, bajusz és szakáll eredeti színét feltét-ten visszanyeri hasz- az **Illés-féle Hajregenerátor** nála-tával, mely nem ártalmas szer, nem piszkít, alkalmazása igen egyszerű és tartós. Őszülő hőklyek és urak a köszönő- és hálaírataikból ítélve, a leg-meglepőbb eredményt érték el. Ára 2 korona. Kapható az egyedüli készítőnél: **Ífj. Illés Antal** vörös kereszt gyógyszerárúháza a főposta átelle-nében Szabadkán, Népbank-palota. 322-1 Törvényesen védve.

SZINHÁZ.

Bőregér.

A lefolyt szini hét csupa felelevenítés-ből állott. Mindannyi közül Strausz Jánosnak ez operettje sikerült legjobban, mely után a község is legelőkeltebben érdeklődött, amennyiben teljesen megtöltötte a nézőte-ret. A keringőkirály muzsikája meg is ér-deimli a pártfogást. A dallamos zeneszámok az egymás nyomán fakadó keringőáriák si-kerrel veszik fel a versenyt az újabb idők operette termékeivel. Hangulat, elevenség, költői varázs uralkodik Strausz e zenemű-vében, melyben a szereplők is megfeleltek a várakozásnak. Sokat tapsolták Ruzsinszky Ilona (Rosalinda) nagy terjedelmű hanganya-gát és énekművészetét, míg Aradi (Adél szobaleány) kivált sikkes játékaival aratott sikert. Súlyom Márton (Alfréd) üde erőteljes csengő tenorja is tetszett, míg Nagy Imre a részeg börtönrőr szerepében szerzett derült percek a hallgatóságnak. Nagy Gizi és Szirmai Hajnal balletkettősét megújrázták.

Vig özvegy.

Lehárdnak ez operettje huszonharmad-szor került színre vasárnap délután. Zsufolt ház nézte végig ez alkalommal is. Az elő-adás iránt fokozott érdeklődést keltett az a körülmény, hogy egyes főszerepek új és szerencsés szereposztásban kerültek színre. Daniló szerepét B. Szabó József, Rossilonét pedig Súlyom Márton töltötte be, s alakítá-sukkal teljes mértékben kiérdemelték azt a sok tapsot, melyben a délutáni hálás néző-község részesítette őket.

Műsor:

Kedd: Nőemancipáció.

Szerda: Hamlet.

Csütörtök: Tartuffe.

Péntek: Mérsékelt helyárrakkal Bál-királynő.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Környözy Ernő.

De halja csak tovább! Bármily rend-kivüli, bámulatos is volt ez az angol lady, szépnek, bájosnak épen nem volt mondható, s minden különössége mellett sem volt hó-dító, elragadó jelenség. Nem parancsolt enyelegve, de mosollyal sem jutalmazott senkit. Esetlen, idomtalan alakja volt, — ér-zéke is ilyen.

Aznap azouban, mikor a szegényeket vendégelte meg, egyszerre megváltozott. A mi kedves szigetünkön nagyon lovagias

a nép. A sok szegény közt egy sem akadt, aki érezte volna vele, hogy ő valami kü-lönös jótéteményben részesítette őket. Hó-doltak előtte, de csupán azért, mert nő volt ő is. Ugy ültek az asztalhoz, mintha csak magukfajta sorsosuk adta vón a lakomát. Ugy bántak vele, mint a háziasszonnyal szoktak vendégei bánni. Ma én adom meg a tiszteletet neked, s eljövök hozzád, holnap te fogod tenni ugyanazt velem. Igen, így tettek ők is.

A Signorina a városház legfelső lép-esőfokán állt, s onnan nézett végig a terített asztalokon. Mikor az öreg kosárfonónak, ki az egyik asztalfőn ült, megtöltötték poharát, felállt, feléje fordulva meghajította magát, s így szólt: „E poharat az ön egészségére, Signorina!”

És így tett valamennyi aztán. Egyik kezüket keblükre helyezve hódolatteljesen hajlongtak feléje. Bizonyára jól esett volna neki, ha életében többször is lett volna része ilyen lovagias tiszteletben. De hát miért is felejtették el az ő hazájabeli férfiak, hogy a nőket hódolat illeti?

Itt valamennyien látszott, hogy csen-des megilletődéssel lelkesednek érte. Így tisz-telik meg a nőket a mi kies szigetünkön. S ugyan, mit adtak cserébe az ételért, s ital-ért, amit tőle nyertek? Megifjodást, jóked-vet, hódolatot adtak. Felköszöntöket mondtak rá. Nemes Signorina, ön onnan a tengeren tulról jött ide hozzánk, legyen áldott, ami-ért szereti Sicília népét és így tovább. S ő megmutatta, hogy pirulni tud. Nem titkolta most már, hogy mosolyra is képes. A beszé-dek végén ideges gyönyörtől reszketett meg ajka. Ugy érezte, hogy egyszerre husz év-vel fiatalodott meg. És ez volt az, amit ő maga is kívánt.

Az az öszvérhajcsár, ki az angol höl-gyeket szokta Tre Castagniba kísérni, s tö-kéletesen beljök van bolondulva, hirtelen jötevőjére vetette szemét. Nemcsak a gyen-géd, takaros termet, s puha, selymes arcbőr méltó arra, hogy osodálják, hanem az erő és hatalom is. Egyszerre csak félredobta az evő-eszközt, felkönyökölt az asztalra, s nem vette le tekintetét az angol nőről. Társai utá-nozták őt. S az angol Signorina alig tudott hová lenni, mikor érezte a sok tüzes pil-lantást.

(Folyt. köv.)

Abrasits Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, **torony fődéseket, to-ronyvető javítást és festést, kereszt, és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést** állvány nélkül.

144-69

Szülőoltványokat

szállít, raj-tisztaságért

jótállva leg-

dusabb választékban a már évek óta első-

nek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szülőoltvány telep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**

Medgyes 46. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elismerő le-velek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írás-beli bizonyosságot szerezhet magának **fenti szülőtelep feltétlen megbíz-hatóságáról.**

126-47-29

Az „Első csátaljai kiházasító társaság mint szövetkezet“ 1907. évi zárszámadásai.

Bevétel

Forgalmi kimutatás.

Kiadás

Folyó szám	T Á R G Y	K	f	Folyó szám	T Á R G Y	K	f
1	1906 évi készpénz	10791	86	1	Kötvények ellenében	11223	63
2	Házasságok után befolyt összeg	35080	55	2	Házasságok után	42892	65
3	Alapdíj	204	00	3	Visszafizetett házassági járulékok	544	14
4	Beiratási díj	102	00	4	Tisztviselők tiszteletdíja, fizetése	1300	00
5	Kamat	3601	83	5	Adók fejében	605	50
6	Kötvények után	12660	00	6	Szedési díjak	1084	18
7	Szedők adója visszafizetve	600	61	7	Házbér	40	00
8	Fuvar, napidíj visszafizetve	8	00	8	Postaköltség	60	10
				9	Nánay számlája nyomtatványokért	169	50
				10	Irodaköltsége	92	34
				11	Utiköltség, fuvar, napidíj	246	69
				12	Készpénz	4790	12
		63048	85			63048	85

Teher

Nyereség-veszteség-számla.

Jövedelem

Folyó szám	T Á R G Y	K	f	Folyó szám	T Á R G Y	K	f
1	Tisztviselők tiszteletdíja, fizetése	1300	00	1	Kamat	3601	83
2	Szedési díj	1084	18	2	Beiratási díj	102	00
3	Házbér	40	00	3	Visszafizetett fuvar, napidíj	8	00
4	Postaköltség	60	10				
5	Nánay számlája nyomtatványokért	169	50				
6	Irodaköltség	92	34				
7	Utiköltség, fuvar, napidíj	246	69				
8	Nyereség	719	02				
		3711	83			3711	83

Vagyon

Mérleg-számla.

Teher

Folyó szám	T Á R G Y	K	f	Folyó szám	T Á R G Y	K	f
1	Készpénz	4790	12	1	Házasságok után befolyt összeg	245949	41
2	Kötvényekben	67823	63	2	Alapdíj	3548	00
3	Házasságok után fizetett összeg	176408	63	3	Beiratási díj	1744	00
4	Tőke-számla	16542	76	4	Kamatok	14323	73
		265565	14			265565	14

Csátalja, 1907. december 31.

Essert János s. k., elnök. Pentz József s. k., II.-elnök. Schäfer Antal s. k., pénztárnok. Gretschel Bódog s. k., jegyző.
 1908. március hó 13-án tartott felügyelő-bizottsági és választmányi ülésen ezen zárszámadásokat az általunk megvizsgált fő- és mellékkönyvek alapján helyesnek találtuk.
 Felügyelő-bizottság: Koosz István s. k. Weber Mátyás s. k. Mayer József s. k.
 Választmányi tagok: Krug János s. k. Bischof József s. k. Mayer István s. k.

Meghívó. Az „Első csátaljai kiházasító társaság mint szövetkezet“ folyó évi március hó 22-én délután 3 órakor **rendes közgyűlést** tart, melyre tagjait tisztelettel meghívja.

T á r g y:

1907. évi zárszámadások előterjesztése s azok jóváhagyása.
- Jelentés a szövetkezet működéséről.
- Indítványok.

334-1-1

Igazgatóság.

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és diszoklevél.

Morvai Antal és Novák Mihály

motor erőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszer szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-esatornázást, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSÖVEK.

Keramit és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasuti indóházzal

szemben.

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók és vízelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

320-81-5

VAKOLATI KŐPOR.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.